

whenua a i ata whakatuturutia e te Poari Whenua Maori o te Takiwa o Aotea, whakataua ana ko te whenua e whakaaturia nei i roto i te Kupu Apiti ki tenei me tau ki te Poari Whenua Maori o te Takiwa o Aotea i raro i Wahi XIV o taua Ture : A notemea e pai ana kia whakataua peratia taua whenua.

Na reira, i runga i te whakahaerenga me te whakatutukitanga i nga mana mo taua mahi kua whakawhiwhia ki a ia e taua tekiona toru rau e rima tekau ma rua, ko te Kawana o te Tominiona o Niu Tiren i runga i te tohutohu me te whakaae a te Kaunihera Whiriwhiri o taua Tominiona, tenei ka whakatau i te whenua e whakaaturia nei e te Kupu Apiti ki tenei ki te Poari Whenua Maori o te Takiwa o Aotea hei hoko atu mana ki te tangata i raro i nga tikanga o Wahi XIV o te Ture Whenua Maori, 1909.

KUPU APITI.

KATOA tera piihi tera wahi whenua ranei kei roto i te Takiwa Ruri o Nukumaru, tona nui 172 nga eka, nui atu iti iho ranei, e mohiotia ana ko Nukumaru Nama 2 Poraka.

J. F. ANDREWS,
Karaka o te Kaunihera Whiriwhiri.

Whakamana kia Tukua tetahi Whenua Maori ahakoa nga Tikanga o Wahi XII o te Ture Whenua Maori, 1909.

ISLINGTON, Kawana.

OTA KAUNIHERA.

I te Whare o te Kawana, i Poneke, i tenei te 24 o nga ra o Hune, 1912.

Tu ana i reira :

Ko HIS EXCELLENCY TE KAWANA I ROTO I TONA KAUNIHERA.

NOTEMEA e hiahia ana nga Maori no ratou te whenua ki te rihi, a e hiahia ana a Messrs. Manson ratou ko tana Kamupane kia whiwhi ratou i te rihi, o te piihi o te wahi whenua ranei e ata whakaaturia nei i roto i te Kupu Apiti ki tenei : A notemea e araria ana taua Messrs. Manson ratou ko tana Kamupane e Wahi XII o te Ture Whenua Maori, 1909, e kore ai ratou e whiwhi i te rihi o i taua whenua :

A notemea e whakaaro ana a His Excellency te Kawana o te Tominiona o Niu Tiren e tika ana hei painga mo te iwi nui tonu kia whakaactia kia riihitia taua whenua e aua Maori no ratou te whenua ki taua Messrs. Manson ratou ko tana Kamupane, i raro i nga tikanga kua whakaritea e tekiona rua rau ma toru o te Ture Whenua Maori, 1909 :

Na reira, a His Excellency te Kawana o te Tominiona o Niu Tiren, i runga i te tohutohu me te whakaae a te Kaunihera Whiriwhiri o taua Tominiona, a i runga hoki i nga mana kua whakawhiwhia ki a ia e tekiona rua rau ma toru o te Ture Whenua Maori, 1909, me era atu mana katoa e whakahei ana i a ia ki te pera, tenei ka whakaae kia riihitia taua whenua e aua Maori no ratou te whenua ki taua Messrs. Manson ratou ko tana Kamupane, a tenei hoki ka whakamana ka panuitia e ia ka ahei te rihi o taua piihi o taua wabi whenua ranei e aua Maori no ratou te whenua ki taua Messrs. Manson me tana Kamupane, ahakoa nga tikanga o Wahi XII o te Ture Whenua Maori, 1909.

KUPU APITI.

Te Ingoa o te Poraka.	Nga Eka.	Takiwa Ruri.
Waimarino E Nama 14	E. R. F. 450 0 0	Kaitieke.

J. F. ANDREWS,
Karaka o te Kaunihera Whiriwhiri.

Whakaetanga ki te Tumuaki Kai-whakawa o te Kooti Whenua Maori kia tukuna he piira.

ISLINGTON, Kawana.

OTA KAUNIHERA.

I te Whare o te Kawana, i Poneke, i tenei te 24 o nga ra o Hune, 1912.

Tu ana i reira :

Ko HIS EXCELLENCY TE KAWANA I ROTO I TONA KAUNIHERA.

NOTEMEA, kua meinga hei ture e wahanga-tekiiona tahi o tekiona rima tekau o te Ture Whenua Maori, 1909, a nga wa katoa a i ia wa i ia wa ano hoki, i runga i te

tono *ex parte*, pewhea ranei, a tetahi tangata e whai paanga ana, ka ahei te Tumuaki Kai-whakawa ki te mahara ia e tika ana, mehemea ka marama ia kua whakaaturia e te kai-tono tetahi he *prima facie*, i runga i nga take, i runga ranei i ta te ture, kei te takoto i roto i tetahi ota tuturu a te Kooti Whenua Maori, ki te whakaae kia tuku piira whakahe atu te kai-tono ki te Aperata Kooti mo taua ota, ahakoa i runga i te paunga o te taima, i tetahi huarahi ke atu ranei, kaore kau he mana o te kai-tono ki te tuku piira atu ki taua Kooti.

A notemea kua meinga e wahanga-tekiiona rua o taua tekiona, ki te kore o matua whakaactia e te Kawana i roto i tona Kaunihera, kaua e whakaactia e te Tumuaki Kai-whakawa kia tukuna he piira i raro i tenei tekiona ki te kore i tonca taua whakaetanga i roto i nga tau e rima o muri iho i te ra i mahia ai te ota e piiratia ana.

A notemea kua tukua he tono ki te Tumuaki Kai-whakawa o te Kooti Whenua Maori kia whakaactia kia tukua he piira whakahe atu ki te whakatau a te Kooti Whenua Maori, i tuhia i te 17 o Hune, 1902, i te whakatuunga o nga kai-rihi mo Tamati Hapimana te Ngatata, kua mate, mo ona paanga ki Wairewa 887, Poraka IV, Tekiona 8 me 9.

A notemea e tika ana kia whakaactia kia tukua taua piira.

No reira, His Excellency te Kawana o te Tominiona o Niu Tiren, i runga i te whakahaerenga me te whakatutukitanga i nga mana me nga kaha kua whakawhiwhia ki a ia e wahanga-tekiiona rua o tekiona rima tekau o te Ture Whenua Maori, 1909, a i runga hoki i te tohutohu me te whakaae a te Kaunihera Whiriwhiri o taua Tominiona, tenei ka whakaae kia whakaactia atu e te Tumuaki Kai-whakawa kia tukuna he piira i runga i nga tikanga kua kii ake nei. A tenei ka panuitia i whakaputaina tenei Ota Kaunihera i raro i nga tikanga mo taua mahi kei roto i te Ture Whenua Maori, 1909, a ka whai mana ano he whakaetanga na te Kawana i roto i tona Kaunihera kia whakamanaia e tenei.

J. F. ANDREWS,
Karaka o te Kaunihera Whiriwhiri.

Whakaetanga ki te Tumuaki Kai-whakawa o te Kooti Whenua Maori kia tukuna he piira.

ISLINGTON, Kawana.

OTA KAUNIHERA.

I te Whare o te Kawana, i Poneke, i tenei te 24 o nga ra o Hune, 1912.

Tu ana i reira :

Ko HIS EXCELLENCY TE KAWANA I ROTO I TONA KAUNIHERA.

NOTEMEA, kua meinga hei ture e tekiona rima tekau o te Ture Whenua Maori, 1909, a nga wa katoa a i ia wa i ia wa ano hoki, i runga i te tono *ex parte*, pewhea ranei, a tetahi tangata e whai paanga ana, ka ahei te Tumuaki Kai-whakawa ki te mahara ia e tika ana, mehemea ka marama ia kua whakaaturia e te kai-tono tetahi he *prima facie*, i runga i nga take, i runga ranei i ta te ture, kei te takoto i roto i tetahi ota tuturu a te Kooti Whenua Maori, ki te whakaae kia tuku piira whakahe atu te kai-tono ki te Aperata Kooti mo taua ota, ahakoa i runga i te paunga o te taima, i tetahi huarahi ke atu ranei, kaore kau he mana o te kai-tono ki te tuku piira atu ki taua Kooti.

A notemea kua meinga e wahanga-tekiiona rua o taua tekiona, ki te kore e matua whakaactia e te Kawana i roto i tona Kaunihera, kaua e whakaactia e te Tumuaki Kai-whakawa kia tukuna he piira i raro i tenei tekiona ki te kore i tonca taua whakaetanga i roto i nga tau e rima o muri iho i te ra i hangaia ai te ota e piiratia ana.

A notemea kua tukua he tono ki te Tumuaki Kai-whakawa o te Kooti Whenua Maori kia whakaactia kia tukua he piira whakahe atu ki te whakatau a te Kooti Whenua Maori, i tuhia i te 30 o Noema, 1892, i te whakatuunga o nga kai-rihi mo Eraihia Makomako, kua mate, mo ona paanga ki Rota 2, Pariki o Opautia.

A notemea e tika ana kia whakaactia kia tukua taua piira.

Na reira, His Excellency te Kawana o te Tominiona o Niu Tiren, i runga i te whakahaerenga me te whakatutukitanga i nga mana me nga kaha kua whakawhiwhia ki a ia e wahanga-tekiiona rua o tekiona rima tekau o te Ture Whenua Maori, 1909, a i runga hoki i te tohutohu me te whakaae a te Kaunihera Whiriwhiri o taua Tominiona, tenei ka whakaae kia whakaactia atu e te Tumuaki Kai-whakawa kia tukuna he piira i runga i nga tikanga kua kii ake nei. A tenei ka panuitia i whakaputaina tenei Ota Kaunihera i raro i nga tikanga mo taua mahi kei roto i te Ture Whenua Maori, 1909, a ka whai mana ano he whakaetanga na te Kawana i roto i tona Kaunihera kia whakamanaia e tenei.

J. F. ANDREWS,
Karaka o te Kaunihera Whiriwhiri.